

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/147/2023
Identifikačné číslo spisu:	8718202830
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8718202830.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: H. R. Q. U. U., narodený XX. K. XXXX, bytom J.O., I., W. U.-F., zastúpený: SMOLÁK HLAVATÁ advokátska kancelária s. r. o., so sídlom v Bratislave, Laurinská 3, IČO: 47 254 432, proti žalovaným: 1/ Q.. Y. X., narodený X. P. XXXX, bytom v S., Z. XXXX/XX, 2/ Q.. J. X., narodená XX. P. XXXX, bytom v S., Z. XXXX/XX, 3/ Q. V., narodený XX. U. XXXX, bytom v S., P. XXX/XX, 4/ S. V., narodená XX. U. XXXX, bytom v S., P. XXX/XX, 5/ Q.. Q. Q., narodený X. Q. XXXX, bytom v S., Š. XXXX/X, 6/ Q.. J. Q., narodená XX. Q. XXXX, bytom v S., Š. XXXX/X, 7/ H. S. S., narodená XX. K. XXXX, bytom v Q., V. XXXX/XXA, všetci zastúpení: Mgr. Peter Amrich, usadený euroadvokát, so sídlom v Košiciach, Štúrova 27, IČO: 51 209 446, o určenie vlastníckeho práva s príslušenstvom, v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 7C/26/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. júna 2023, č. k. 8Co/7/2022 - 385, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 19. júna 2023, č. k. 8Co/7/2022 - 385 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) v predmetnej právnej veci rozhodol (prvým) rozsudkom zo dňa 31. decembra 2018, č.k. 7C/26/2018-202 tak, že žalobu zamietol a žalovaným 1/ až 8/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobca sa žalobou, ktorá bola súdu prvej inštancie doručená dňa 30. mája 2018, domáhal voči žalovaným vydania rozsudku, ktorým by súd určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností označených v žalobe.

1.1 Súd prvej inštancie dospel k záveru, že pokiaľ sa týka výkonu záložného práva priamym predajom spoločnosťou HAPPY COIN, s. r. o. boli splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 151m ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z pripojenej poštovej doručenky vyplýva, že dražobná spoločnosť HAPPY COIN s. r. o. výkon záložného práva oznámila žalobcovi dňa 13. februára 2017, čo je zrejmé z doručenky poštového doručovateľa. Z tejto doručenky vyplýva, že bola adresovaná žalobcovi na Hotel Autis, Dolný Smokovec a z relácie poštového doručovateľa je zrejmé, že oznámenie o výkone záložného práva bolo prevzaté splnomocneným zástupcom žalobcu. Za takejto dôkaznej situácie potom spoločnosti

HAPPY COIN s. r. o. nič nebránilo uskutočniť výkon záložného práva priamym predajom, pretože ostatné podmienky pre jeho vykonanie boli splnené, a pokiaľ došlo k pochybeniu zo strany pošty, nemohla to spoločnosť HAPPY COIN s. r. o. predpokladať.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 8Co/55/2019-251 zo dňa 28. mája 2020 postupom podľa ustanovenia § 389 písm. b) CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd v predmetnom uznesení dospel k záveru, že z obsahu spisu a priebehu súdneho konania nevyplývajú skutočnosti uvedené v odôvodnení súdu prvej inštancie, že návrh na vykonanie dražby bol doručený žalobcovi, čo má osvedčovať doručienka. Uviedol, že súdu prvej inštancie v priebehu konania bolo nepochybne známe, že žalobca predložil relevantné dôkazy, ktorými vyvrátil údaje uvedené v doručienke. Úlohou súdu prvej inštancie vzhľadom na závery vyslovené odvolacím súdom v zrušujúcom uznesení bolo nanovo zistiť, či sú splnené všetky podmienky dobrovoľnej dražby, najmä však ustanovenia Občianskeho zákonníka o doručení Oznámenia pri výkone záložného práva žalobcovi. V prípade, že podmienky boli splnené, je daný dôvod pre zamietnutie žaloby. V opačnom prípade je potrebné pristúpiť k úvahám o nadobudnutí vlastníckeho práva originárnym spôsobom, dobromyseľným nadobúdateľom. V tejto súvislosti však odvolací súd považoval za potrebné zdôrazniť, že právne významnými skutočnosťami, s ktorými sa súd prvej inštancie musí nevyhnutne zaoberať a náležite ich odôvodniť, sú ústavný princíp proporcionality, ktorý sa uplatňuje v oblasti základných práv a slobôd, medzi ktoré patrí vlastnícke právo. Pri strete dvoch vlastníckych práv s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti daného prípadu je potrebné rozhodnúť tak, aby zostalo zachované z obidvoch práv čo najviac, a ak to možné nie je, potom dať prednosť tomu právu, v prospech ktorého svedčí všeobecná idea spravodlivosti.

3. Po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom rozhodol súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom zo dňa 30. júna 2021, č.k 7C/26/2018 - 344 tak, že žalobu zamietol a žalovaným 1/ až 7/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.1. Súd prvej inštancie v zmysle záverov odvolacieho súdu vykonal dokazovanie výsluchom procesných strán a svedkov a doplnil o nové listinné dôkazy, pričom zistil skutkový stav, podľa ktorého žalobca na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 24. septembra 2013 kúpil od spoločnosti KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. zastúpenej konateľom Michalom Šuligom rozostavané byty - byt č. X, byt č. X, byt č. X, a byt č. X. V článku IX. Zmluvy predávajúci vyhlásil, že na rozostavaných bytoch je vecné bremeno v prospech Východoslovenskej distribučnej, a.s. a záložné právo v prospech Slovenskej záručnej rozvojovej banky, a.s.. Zároveň v článku IX. ods. 2 sa predávajúci zaviazal, že zabezpečí výmaz záložného práva v prospech Záručnej rozvojovej banky, a.s. do 40 dní po podpise kúpnej zmluvy. V prípade, že predávajúci nezabezpečí výmaz záložného práva do 40 dní po zápise vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti, má kupujúci právo od kúpnej zmluvy odstúpiť. Záložné právo v prospech Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a.s. spočívalo v tom, že Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. na základe Úverovej zmluvy zo dňa 1. augusta 2012 poskytla úver vo výške 866.000 eur obchodnej spoločnosti KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o.. Za účelom zabezpečenia predmetného úveru uzatvorila Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. s obchodnou spoločnosťou KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. Zmluvu o zriadení záložného práva okrem iného aj k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom prevodu na základe kúpnej zmluvy medzi spoločnosťou KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. a žalobcom. KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. si nesplnila povinnosť vyplývajúcu z článku IX. ods. 2 kúpnej zmluvy v prospech žalobcu. KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. riadne nesplácala poskytnutý úver vo výške 866.000 eur, preto Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. dňa 9. marca 2016 podala Návrh na vykonanie exekúcie voči KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. Exekútorskému úradu Mgr. Róberta Segľu, Prešov. V priebehu tohto exekučného konania obchodná spoločnosť Insurennet, s.r.o., prejavila záujem o odkúpenie pohľadávok Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a.s. voči dlžníkovi KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. a na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 10. januára 2017 boli zo strany Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a.s. postúpené pohľadávky voči KONŠTRUKTA - POPRAD, s.r.o. na obchodnú spoločnosť Insurennet, s.r.o., za odplatu vo výške 321.664,41 eura. V čase existencie spoločnosti Insurennet, s.r.o., ktorá odkúpila pohľadávky Slovenskej záručnej a rozvojovej banky a.s., sa začal prostredníctvom spoločnosti HAPPY COIN spol. s.r.o. výkon záložného práva priamym predajom sporných bytov. Na základe Zmlúv o vlastníctve bytu zo dňa 27.

marca 2017 nadobudli vlastnícke právo k bytom a spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu a to konkrétne k bytu č. X Q.. O. S., k bytu č. X H.. U. I., k bytu č. X V. G. a k bytu č. X X. Y.. Následne boli predmetné byty týmito fyzickými osobami odpredané súčasným žalovaným.

3.2. Vzhľadom na námietky žalobcu bolo úlohou súdu vyrovnať sa s pravdivosťou údajov uvedených na poštovej doručenke, ktorá má povahu verejnej listiny, ktorej údaje sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Tvrdenie žalobcu, že nikoho nesplnomocnil na preberanie zásielok na území Slovenskej republiky, bolo podľa súdu prvej inštancie podporené poskytnutou informáciou od Slovenskej pošty, a.s., Banská Bystrica zo dňa 27. apríla 2018 (na č.l. 147 - súdneho spisu), že pre žalobcu splnomocnenie v zmysle Poštových podmienok - Všeobecná časť (vnútroštátny styk) bod 6.2.5. žiadosť o doplnkové a dispozičné služby na preberanie všetkých jemu adresovaných zásielok, vrátane zásielok „Do vlastných rúk“ na pošte Dolný Smokovec, neevidujú. Preto súd prvej inštancie vylúčil doručenie Oznámenia o výkone záložného práva žalobcovi, pokiaľ absentuje preukázanie splnomocnenia v zmysle vyššie opísaných podmienok pošty. Súd poukázal na to, že ide o vylúčenie doručenia v rámci absencie plnej moci evidovanej na pošte, čo nevylučuje existenciu plnej moci udelennej žalobcom na preberanie poštových zásielok, ktorou sa neidentifikovaná osoba doručovateľke preukázala. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na listinný dôkaz - mailovú komunikáciu medzi p. Šuligom a žalobcom, dňa 25. novembra 2014 (na čl. 185 - súdneho spisu), kde sa uvádza: „Ahoj R., pošli mi, prosím, tvoju presnú adresu ku kolaudácii. Takisto v prílohe ti posielam splnomocnenie, ktoré potrebujem podpísať ohľadom kolaudácie. Kolaudácia prebehne v termíne 5. decembra až 9. decembra a hneď po nej budú aj bankou oddĺžené všetky tvoje byty. Plnomocenstvo mi pošli naspäť poštou aj mailom“. Tento mail a zaslanie plnej moci žalobcom pre konateľa spoločnosti p. Šuligu potvrdzuje ďalší dôkaz a to Kolaudačné rozhodnutie Obce Veľký Slavkov Č.j.:39/2019 (ktorý je súčasťou žltého šanónu predloženého B. S.), že rozhodnutie bolo doručované nie žalobcovi, ale zastúpenému KONŠTRUKTA-POPRAD s.r.o. Z uvedeného sa dá konštatovať, že žalobca udeľoval plné moci, ktoré neboli registrované poštovým úradom. Vzhľadom na danú dôkaznú situáciu pri absencii vyšetrovacieho princípu v danom spore a aplikácii zásady materiálnej pravdy súd prvej inštancie konštatoval nepreukázanie doručenia Oznámenia žalobcovi do vlastných rúk. Vzhľadom na prijatie záveru o nedoručení Oznámenia výkonu záložného práva žalobcovi súd prvej inštancie ustálil, že nie je možné považovať za splnenú podmienku vyžadovanú v § 1511 OZ, v zmysle ktorej je záložný veriteľ povinný oznámiť začatie výkonu záložného práva žalobcovi. Z tohto dôvodu neboli splnené podmienky dobrovoľnej dražby.

3.3. Následne súd prvej inštancie posudzoval nadobudnutia vlastníckeho práva originárnym spôsobom dobromyseľnými nadobúdateľmi - žalovanými. Žalovaní nadobudli vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam titulom Kúpnych zmlúv. Vzhľadom na vykonané dokazovanie a zistený skutkový stav, súd prvej inštancie konštatoval, že si nevie predstaviť, aké úsilie by mali vynaložiť žalovaní, prípadne aké ďalšie úkony by mali predchádzať pred uzavretím kúpnej zmluvy o nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v právnom štáte na zabezpečenie sa, že nehnuteľnosť, ktorú kupuje, kupuje od riadneho vlastníka zapísaného na liste vlastníctva. Aj vyžiadanie si listu vlastníctva s predchádzajúcim vlastníkom a titulom nadobudnutia nevypovedá o tom, za akých okolností prechádza vlastnícke právo na ďalších nadobúdateľov. Tieto skutočnosti a prístup k informáciám by mohli mať iba osoby, ktoré nadobudli vlastníctvo z výkonu záložného práva realizovaného dražbou, priamym predajom, nie vlastníci, ktorí nadobudli nehnuteľnosti ako druhí v poradí. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ taký právny subjekt ako je banka, ktorá poskytuje úvery na nehnuteľnosti, nemá pochybnosti o zapísanom vlastníkovi v katastri nehnuteľností, aké pochybnosti by už mohla mať fyzická osoba, u ktorej sa predpokladajú rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby a navyše, keď kúpu nehnuteľnosti rieši prostredníctvom realitnej kancelárie. Čo viac by mal pre svoju osobnú právnu istotu urobiť kupujúci, pretože v opačnom prípade by každá kúpa nehnuteľnosti mohla byť ad absurdum spochybnená. Súd prvej inštancie preto prijal záver, že žalovaní nadobudli vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam na základe kúpnych zmlúv prostredníctvom realitnej kancelárie od fyzických osôb a nič nenasvedčovalo tomu, že by na strane žalovaných mohli vzniknúť akékoľvek pochybnosti o tom, akým spôsobom tieto nehnuteľnosti nadobudli ich právni predchodcovia a už vonkoncom nemohli vedieť o okolnostiach nadobudnutia vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam žalobcom. Konali preto v dobrej viere. Súd prvej inštancie vyhodnocujúc proporionalitu medzi právom žalobcu a právami žalovaných poskytol ochranu

vlastníckemu právu žalovaných a rozhodol o tom, aby bolo zachované ich vlastnícke právo v prospech ich nehnuteľností. K danému záveru dospel súd prvej inštancie po vyhodnotení všetkých rozhodných okolností majúcich vplyv pre vyslovenie záveru o tom, že žalobca nie je vlastníkom sporných nehnuteľností.

4. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 8Co/7/2022 - 385 z 19. júna 2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/ až 7/ priznal vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4.1. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené, pričom postupom podľa ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil. Uviedol, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, avšak zo zistených skutočností nebol vyvodený správny právny záver a to vo vzťahu k otázke doručenia oznámenia o výkone záložného práva. V danej veci bolo sporným porušenie § 1511 ods. 1 Občianskeho zákonníka tým, že žalobcovi ako záložcovi nebolo doručené Oznámenie o výkone záložného práva.

4.2. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym záverom vysloveným súdom prvej inštancie v bode 45. jeho druhého rozsudku, keď súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebolo preukázané doručenie Oznámenia žalobcovi do vlastných rúk a teda nie je možné považovať za splnenú podmienku vyžadovanú v § 1511 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej je záložný veriteľ povinný oznámiť začatie výkonu záložného práva záložcovi. Uviedol, že informácia na č.l. 147 spisu, potvrdzuje len tú skutočnosť, že Slovenská pošta, a.s. na pošte Dolný Smokovec neviduje splnomocnenie v zmysle Poštových podmienok - Všeobecná časť (vnútroštátny styk) bod 6.2.5. Z uvedeného potvrdenia Slovenskej pošty, a.s. ďalej vyplýva, že žalobca môže prostredníctvom Žiadosti o doplnkové a dispozičné služby splnomocniť kohokoľvek na preberanie zásielok na ktorejkoľvek pobočke pošty na území Slovenskej republiky, prípadne na základe originálu splnomocnenia overeného oprávneným orgánom (notár a pod.) a Slovenská pošta, a.s. nevedie centrálnu evidenciu takýchto splnomocnení, nevie uviesť, či takéto splnomocnenie nie je zaevidované na inej pobočke pošty/ overené oprávneným orgánom. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že z emailovej komunikácie medzi žalobcom a p. Šuligom dňa 25. novembra 2014 (č.l. 185 spisu) vyplýva, že žalobca splnomocnil pre účely kolaudácie konateľ a spoločnosti KONŠTRUKTA-POPRAD s.r.o., p. Šuligu.

4.3. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatoval, že žalobca predloženým potvrdením pošty neunesol dôkazné bremeno o tom, že údaje uvedené na poštovej doručenke sú nepravdivé. Žalobca v konaní nepreukázal, že splnomocnená osoba, ktorá prevzala písomnosť adresovanú žalobcovi, sa poštovému doručovateľovi nepreukázala platným plnomocenstvom na preberanie zásielok žalobcu. Z predloženého potvrdenia pošty ako aj predložených dôkazov v podobe emailovej komunikácie žalobcu s konateľom spoločnosti KONŠTRUKTA-POPRAD, s.r.o. nie je možné jednoznačne ustáliť, že žalobca neudelil plnomocenstvo na preberanie jeho poštových zásielok inej fyzickej osobe, resp., že nie je zaevidované splnomocnenie na inej pobočke pošty. Odvolací súd dospel k záveru, že pri realizácii výkonu záložného práva priamym predajom boli splnené podmienky podľa ust. § 1511 a nasl. Občianskeho zákonníka a odvolacia námietka žalobcu o nesplnení povinnosti záložného veriteľa riadne informovať záložcu o začatí výkonu záložného práva v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka je neopodstatnená.

4.4. O trovách odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Dovolanie podal z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

5.1. Dovolateľ v dovolaní poukázal na body 41. a 42. napadnutého rozsudku. Odvolací súd v bode 42. napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca predloženým potvrdením pošty neunesol dôkazné bremeno o tom, že údaje uvedené na poštovej doručenke sú nepravdivé. Dovolateľ argumentoval, že doručovanie zásielky bolo potrebné posudzovať podľa Poštových podmienok k službám a nie podľa Poštového poriadku, z ktorého odvolací súd nesprávne vychádzal. Poštové podmienky v časti „Úradná zásielka - vnútroštátny styk“ upravujú okrem iného aj dodávanie úradných zásielok a vo „Všeobecnej časti pre

vnútroštátny styk“ upravujú okrem iného dodávanie zásielok, preukazovanie totožnosti a potvrdenie prevzatia, ako aj povinnosť toho, komu bola nesprávne dodaná zásielka (kto nie je jej adresátom) bezodkladne ju vrátiť. V prejednávanej veci zásielka na doručenie do vlastných rúk bola určená žalobcovi a mala mu byť doručená poštou. Dokladom o doručení písomnosti súdu je tzv. doručienka, ktorá má povahu verejnej listiny v zmysle § 111 CSP. Ustanovenie § 111 CSP upravuje vyvrátiteľnú právnu domnienku o pravdivosti doručienky. Ak účastník konania spochybňuje správnosť údajov uvedených na doručienke (namieta, že zásielku neprevzala oprávnená osoba), je povinný o tom súdu predložiť dôkaz, a týmto spôsobom preukázať svoje tvrdenie. Pokiaľ zo strany žalobcu bolo spochybnené doručenie zásielky a predložený dôkaz na preukázanie pravdivosti jeho tvrdenia (v preskúmanom prípade podpísané potvrdenie Slovenskej pošty a vyhlásenie žalobcu vykonané priamo žalobcom na pojednávaní konanom dňa 19. októbra 2018), bolo povinnosťou odstrániť tento rozpor vykonaním šetrenia postupu doručovania zásielky. Keďže tak krajský súd nepostupoval, je možné jeho rozhodnutie považovať za predčasné a ako také nesprávne. Dodal, že zo strany žalobcu nebolo v jeho objektívnej dispozícii konajúcemu súdu predložiť potvrdenie vyhotovené na všetkých pobočkách Slovenskej pošty.

5.2. Dovolateľ v dovolaní naznačil prekvapivosť napadnutého rozsudku, keď poukázal na bod 24. uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 8Co/55/2019 - 251 zo dňa 28. mája 2020, ktorým odvolací súd rozhodoval o odvolaní žalobcu proti prvému rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7C/26/2018 - 202 zo dňa 31. decembra 2018 a v ktorom odvolací súd uviedol, že žalobca predložil relevantné dôkazy, ktorými vyvrátil údaje uvedené v doručienke. K predmetnému bodu dovolateľ uviedol, že zo strany odvolacieho súdu v rámci jedného konania prišlo k prezentovaniu dvoch vzájomne protichodných názorov, pričom žalobca považoval právny názor odvolacieho súdu vyslovený v predmetnom uznesení za právne záväzný pre prvoinštančný súd, na základe čoho doručovanie listín vzťahujúcich sa k výkonu záložného práva, nebolo predmetom ďalšieho dokazovania v rámci prvoinštančného konania po zrušení rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd tak nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.3. Dovolateľ vzhľadom na uvedené žiadal rozsudok Krajského súdu v Prešove a rozsudok Okresného súdu Poprad zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. K dovolaniu sa vyjadrili aj žalovaní 1/ až 7/, ktorí uviedli, že civilné sporové konanie v právnej veci žalovaných sa na rozdiel od spotrebiteľských sporov neriadi vyšetrovacou zásadou, a prvoinštančný súd ani súd odvolací bez návrhu nevykonáva iné dôkazy, ktoré nevyplyvajú z verejných registrov a zoznamov. Bolo na žalobcovi, aby riadne a včas uplatnil prostriedky procesného útoku, a aby uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojim tvrdeniam, čo však žalobca neučinil, keďže žalobcom predložené potvrdenie pošty nepotvrdilo, že údaje uvedené na poštovej doručienke sú nepravdivé a žalobca neučinil iný konkrétny návrh, ktorým by preukázal ním tvrdenú nesprávnosť doručienky. Zo samého potvrdenia pošty predloženého žalobcom pritom vyplýva, že nemožno vylúčiť, či splnomocnenie na preberanie zásielok za žalobcu nie je napr. zaevidované na inej pobočke pošty. Žalovaní tak majú za to, že odvolací súd postupoval správne, keď konštatoval, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno o tom, že údaje na poštovej doručienke sú nepravdivé. Ďalej uviedli, že tvrdenie dovolateľa, že nebolo v jeho objektívnej dispozícii konajúcemu súdu predložiť potvrdenie vyhotovené na všetkých pobočkách Slovenskej pošty, a.s., je zavádzajúce. Príslušným včasným a riadnym návrhom konajúcemu súdu na uloženie informačnej povinnosti Slovenskej pošty, a.s. mohol žalobca obstať do konania vyjadrenie Slovenskej pošty a.s., či niektorá z jej pobočiek eviduje plnomocenstvo udelené žalobcom inej osobe na preberanie zásielok, alebo či žiadna z jej pobočiek plnomocenstvo neeviduje. Žalobca mal povinnosť tvrdiť a svoje tvrdenia preukázať najneskôr do okamihu zákonnej koncentrácie konania, preto žalobcom nenaplnená predstava o potrebe dokazovania z vlastnej iniciatívy prvoinštančného súdu nad rámec dôkazných návrhov žalobcu učených do zákonnej koncentrácie je nedôvodná. Napokon žalovaní navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol postupom podľa § 447 písm. c) alebo d) CSP a aby priznal žalovaným proti žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %, eventuálne aby dovolanie ako nedôvodné zamietol postupom podľa § 448 CSP a aby priznal žalovaným proti žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení,

že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď uviedol, že napadnuté rozhodnutie možno považovať za predčasné a ako také nesprávne. Dovolateľ v dovolaní ďalej argumentoval, že zo strany odvolacieho súdu v rámci jedného konania prišlo k prezentovaniu dvoch vzájomne protichodných názorov, pričom žalobca považoval právny názor odvolacieho súdu vyslovený v prvotnom zrušujúcom uznesení za právne záväzný pre prvoinštančný súd, na základe čoho doručovanie listín vzťahujúcich sa k výkonu záložného práva nebolo predmetom ďalšieho dokazovania v rámci prvoinštančného konania po zrušení rozsudku súdu prvého stupňa. Odvolací súd tak nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo 6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

13. Podľa § 387 ods. 1 až 3 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštalácie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

(2) Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

(3) Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

14. Podľa § 391 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

15. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd v predmetnej veci uznesením pod č.k. 8Co/55/2019 - 251 zo dňa 28. mája 2020 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá. V bode 23. odôvodnenia odvolací súd uviedol, že „Z obsahu spisu vyplýva (zápisnica o pojednávaní zo dňa 19. októbra 2018) tvrdenie žalobcu, že nikoho nespĺnomocnil na preberanie zásielok na území Slovenska, (poskytnutie informácií Slovenskou poštou, a.s., Banská Bystrica zo dňa 27. apríla 2018 č.l. 147), tvrdenie Slovenskej pošty, že jej šetrením bolo zistené, že pre žalobcu splnomocnenie v zmysle Poštových podmienok - Všeobecná časť (vnútroštátny styk) bod 6.2.5. žiadosť o doplnkové a dispozičné služby na preberanie všetkých jemu adresovaných zásielok, vrátane zásielok „Do vlastných rúk“ na pošte Dolný Smokovec neevdujú.“ Následne v bode 24. odôvodnenia odvolací súd uviedol, že „Z obsahu spisu a priebehu súdneho konania tak nevyplývajú skutočnosti uvedené v odôvodnení súdu I. inštancie, že návrh na vykonanie dražby bol doručený žalobcovi, čo má osvedčovať doručienka. Súdu I. inštancie v priebehu konania bolo nepochybne známe, že žalobca predložil relevantné dôkazy, ktorými vyvrátil údaje uvedené v doručienke.“

16. Súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodol rozsudkom pod č. k. 7C/26/2018 - 344 zo dňa 30. júna 2021 tak, že žalobu žalobcu zamietol, pričom v bode 12. uviedol, že odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení konštoval, že z obsahu spisu a priebehu súdneho konania nevyplývajú skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že Návrh na vykonanie dražby (Oznámenie o výkone záložného práva spôsobom - dražby, priameho predaja) bol doručený žalobcovi, čo má osvedčovať doručienka. Súd prvej inštancie dospel k záveru o nedoručení Oznámenia o výkone záložného práva žalobcovi a ustálil, že nie je možné považovať za splnenú podmienku vyžadovanú v § 151l OZ. Následne súd prvej inštancie, vyhodnocujúc proporionalitu medzi právom žalobcu a právami žalovaných, poskytol ochranu vlastníckemu právu žalovaných a rozhodol o tom, aby bolo zachované vlastnícke právo žalovaných. Odvolací súd následne (druhý) rozsudok súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom potvrdil, pričom v bode 42. napadnutého rozsudku vyslovil záver, „že žalobca predloženým potvrdením pošty neunesol dôkazné bremeno o tom, že údaje uvedené na poštovej doručienke sú nepravdivé. Žalobca v konaní nepreukázal, že splnomocnená osoba, ktorá prevzala písomnosť adresovanú žalobcovi, sa poštovému doručovateľovi nepreukázala platným plnomocenstvom na preberanie zásielok žalobcu.“

17. Právny názor odvolacieho súdu je záväzný pre súd prvej inštancie. Ide o tzv. inštančnú alebo kasačnú záväznosť, ktorá v žiadnom prípade neznamená zásah do nezávislosti sudcu, definovanej v čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Výkon súdnej moci je zverený všeobecným súdom, ktoré v rozhodovacej činnosti postupujú podľa záväzných predpisov procesného práva. Súdny systém je jednotný a jednotlivé stupne súdov plnia v inštančnom postupe tie úlohy, ktoré sú im týmito predpismi zverené.

18. Judikatúra Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR je vzáčne jednotná pri posudzovaní zákonného príkazu rešpektovania právneho názoru súdu vyššej inštancie, či ide o viazanosť prvoinštančného súdu rozhodnutím odvolacieho súdu, alebo viazanosť odvolacieho súdu rozhodnutím dovolacieho súdu (§ 455). Rovnaká povinnosť platí aj vo vzťahu k rozhodnutiam Ústavného súdu SR o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb.

19. Iba vo výnimočných prípadoch sa princíp viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu nemusí uplatniť. Pôjde najmä o situáciu, ak v dôsledku zmeny skutkových zistení, z ktorých vychádzal odvolací súd, už jeho právny názor nie je možné rešpektovať, pretože je napríklad potrebné aplikovať inú právnú

normu. Vo vzťahu k zistenému skutkovému stavu sa pripúšťa odchylenie od záväzného právneho názoru aj vtedy, keď došlo v inom konaní k odlišnému vyriešeniu prejudiciálnej otázky, z ktorej odvolací súd vychádzal. Ďalším dôvodom, ktorým sa môže odôvodniť nerešpektovanie právneho názoru súdu vyššej inštancie, je zmena právnej úpravy, ku ktorej došlo po zrušení rozhodnutia. Odklon od právneho názoru môže napokon byť ovplyvnený aj podstatnou zmenou rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít po rozhodnutí odvolacieho súdu.

20. Akýkoľvek odklon od záväzného právneho názoru vysloveného odvolacím súdom je nevyhnutné dôkladne odôvodniť (analogia s § 220 ods. 3). Jeho bezdôvodné nerešpektovanie môže byť posudzované ako svojvoľňa so všetkými právnymi následkami.

21. V rámci práva na spravodlivý súdny proces a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí najvyšší súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, že pokiaľ odvolací súd napr. v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí uloží súdu prvého stupňa, aby nejakým spôsobom doplnil dokazovanie, aby mohlo byť vo veci spravodlivo a zákonne rozhodnuté, tak je potrebné, aby tento proces pri opätovnom vrátení veci na odvolací súd aj verifikoval a preskúmal a vo veci predvídateľným spôsobom rozhodol.

22. Odvolací súd v predmetnej veci napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil bez toho, aby vysvetlil prečo, z akých dôvodov sa vo veci odchyľil od svojho vysloveného pôvodného právneho názoru v prejednávanej veci v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení pod č.k. 8Co/55/2019 - 251 zo dňa 28. mája 2020. V danom prípade odvolací súd žiadnym relevantne významným spôsobom zmenu tohto svojho postoja argumentačne nezdôvodnil a preto svoje rozhodnutie zaťažil vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Ak tak chcel postupovať mal tento svoj zámer oznámiť, inak zaťažil konanie vadou nepredvídateľnosti svojho rozhodnutia. CSP predpokladá taký postup odvolacieho súdu v opakovanom odvolacom konaní, aby sa predchádzalo vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Teda vychádza sa z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty, ktorá je vyjadrená v čl. 2 CSP.

23. O tzv. prekvapivé rozhodnutie môže ísť aj vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných záveroch ako vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov nejavili ako významné.

24. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že v kontexte celého súdneho konania ide o tak závažné pochybenie odvolacieho súdu, ktoré znemožnilo žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP a preto považoval dovolací súd za potrebné dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť.

25. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen procesne prípustné ale aj opodstatnené a so zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu dovolací súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

26. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

27. V predmetnej veci bude úlohou odvolacieho súdu, aby vysvetlil z akých dôvodov nebol rešpektovaný prv vyslovený právny názor uvedený v uznesení 8Co/55/2019 - 251 zo dňa 28. mája 2020 s poukazom najmä na bod 24. odôvodnenia predmetného uznesenia. O nároku na náhradu trov pôvodného konania a trov dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.